omgevingsdienst Haaglanden

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00596896
Ons Kenmerk : ODH-2020-00157142
Datum : 30 november 2020

Beschikking
Wet natuurbescherming - Natura 2000-gebieden

Onderwerp

Op 30 juli 2020 hebben wij een aanvraag ontvangen van de Vereniging van Beroepsvissers op het Volkerak-Zoommeer om een vergunning ex artikel 2.7, tweede lid, Wet natuurbescherming voor het uitoefenen van beroepsvisserij in het Natura 2000-gebied 'Krammer-Volkerak' in de volgende gemeenten: Tholen, Moerdijk, Steenbergen, Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland. De aanvraag ziet op het beroepsmatig vissen op snoekbaars, brasem, aal, wolhandkrab, harder en bot. De activiteiten zijn goeddeels een voortzetting van bestaande activiteiten waarvoor eerder op grond van de Wnb (en toenmalige Natuurbeschermingswet 1998) vergunningen zijn verleend d.d. 21 september 2007 (kenmerk: PZH-2007-727010), 23 mei 2011 (kenmerk: PZH-2011-291744359) en 6 juli 2017 (kenmerk: ODH-2017-00048746).

De vergunning wordt gevraagd voor de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2024.

Besluit

Wij besluiten:

I. de aangevraagde vergunning te verlenen aan de Vereniging voor Beroepsvisserij op het Krammer Volkerak;

II. de voorschriften 1 tot en met 14 te verbinden aan deze vergunning;

III. de aanvraag van 30 juli 2020 onderdeel te laten zijn van deze vergunning:

IV. dat deze vergunning geldig is van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2024.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

[redacted]

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage(n)
1. AERIUS-berekening, met kenmerk RQfyWnWasPKk van 18 juli 2020 (ODH-2020-00149249)
2. Visserij-zoneringskaarten (ODH-2020-00155273)

omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

omgevingsdienst Haaglanden

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De vergunninghouder dient wijzigingen van contactpersonen of contactgegevens uit de vergunningaanvraag, vooraf onder vermelding van de wijzigingsdatum schriftelijk te melden aan de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Contactgegevens zijn als volgt: Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres: meldingWnb@ozhz.nl met vermelding van het woord “Natura 2000” in het onderwerp.
2. Bij wijzigingen van omstandigheden (bijvoorbeeld het aantal visdagen, het vissen op meerdere plekken per dag of op andere vislocaties in het N2000-gebied) waaronder deze vergunning is afgegeven, dient de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie vs. 1) hiervan terstond schriftelijk in kennis te worden gesteld zodat kan worden getoetst of de wijziging noodzaakt tot aanpassing van voorliggend besluit.
3. Er wordt geen vis uitgezet ten behoeve van de aangevraagde beroepsvisserij. Het uitzetten van glasaal en/of pootaal door onderstaande vissers ten behoeve van het herstellen van het Nederlandse aalbestand vormt hierop een uitzondering.
4. Uitsluitend ‘maatse’ marktwaardige vis wordt gevangen[1]: aal vanaf 28 cm, bot vanaf 20 cm en snoekbaars vanaf 50 cm[2]. Voor de brasem en de harder waarvoor geen wettelijke minimummaat van toepassing is vanuit de Visserijwet geldt dat vissen kleiner dan 15cm niet worden geëxploiteerd. Ondermaatse vis dan wel lengteklassen van harder en brasem kleiner dan 15cm wordt levend overboord gezet op een zodanige wijze dat maximale overleving wordt gegarandeerd. Hetzelfde is van toepassing op andere vissoorten dan waarvoor vergunning is aangevraagd.
5. De visserij wordt alleen bij daglicht uitgevoerd en conform een vigerend Visplan.
6. Bodem- en waterverontreinigende stoffen die ten gevolge van de vergunde activiteit in aanraking komen met de bodem of het oppervlaktewater worden onverwijld opgeruimd en naar een erkende verwerker gebracht.
7. Er wordt geen geluidsapparatuur of geluidproducerende apparatuur gebruikt, anders dan strikt noodzakelijk is voor de uitvoering van de activiteiten en in verband met communicatie of veiligheid.
8. De individuele vergunninggebruiker dient tijdens de uitoefening van de beroepsmatige visserijactiviteiten (een afschrift van) voorliggend besluit bij zich te dragen en op het eerste verzoek te tonen aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar. Medewerkers ter plaatse moeten op de hoogte zijn van de in de vergunning opgenomen voorschriften.
9. De vergunning staat op naam van de Vereniging van Beroepsvissers op het Volkerak-Zoommeer en mag uitsluitend worden gebruikt door onderstaande leden en vaartuigen met vaartuigregistratiecode. Daarbij mag in het Natura 2000-gebied ‘Krammer-Volkerak’ per visser 1 schip voorzien van het bijbehorende registratienummer en mogen maximaal 2 bijboten worden ingezet.

Firma / naam	Adres	Vaartuigregistratie
Fa. Peut [redacted]	Stoofstraat 24, 4693 BB Poortvliet	TH28
	Artilleriestraat 63, 4611 GC Bergen op Zoom	BZ2, BZ3, BZ6
	Slabbecoorn 60a, 4691 RZ Tholen	TH50
	Veerweg 5, 4691 PC Tholen	TH1
	Langeweg 2a, 4311 RB Bruinisse	BRU41, BRU42

[1] Uitvoeringsregeling Visserij art. 5b
[2] Dit is 8cm groter dan de minimummaat uit de Visserijwet maar dit is besloten in het Visplan

Beroepsvisserij met vaartuigen

10. De beroepsvisserij mag uitsluitend worden uitgevoerd in ruimte en tijd zoals weergegeven op de kaart in bijlage 2 van dit besluit. Daarbij geldt dat:
    a. de beroepsvisserij niet mag worden uitgevoerd in die delen van het Natura 2000-gebied die op bovenvermelde kaart in bijlage 2 van dit besluit staan aangegeven als “nooit”.
    b. de beroepsvisserij:
        - in de delen die op de kaart in bijlage 2 staan aangegeven als "april t/m juni" alleen mag worden uitgevoerd van 1 april tot 1 juli;
        - in de delen die op de kaart staan aangegeven als “15 juli-15 maart” alleen mag worden uitgevoerd in deze periode;
        - in die delen die op de kaart staan aangegeven als “aug-feb” alleen mag worden uitgevoerd van 1 augustus tot 1 maart;
        - in de delen die op de kaart staan aangegeven als “15 aug-feb” alleen mag worden uitgevoerd van 15 augustus tot 1 maart;
        - in de delen die op de kaart staan aangegeven als “15 aug-15 april” alleen mag worden uitgevoerd in deze periode.
    c. de visserijactiviteiten jaarlijks geëvalueerd dienen te worden ten aanzien van de in het Natura 2000-gebied aanwezige (potentiële) broedlocaties van kwalificerende broedvogels en belangrijke[3] rustgebieden van kwalificerende niet-broedvogels in het najaar en de winterperioden. Jaarlijks dient hiertoe, uiterlijk op 15 maart (met ingang van 2022) op basis van de waarnemingen en bevindingen van de visserij i.r.t. vogelwaarden van het voorgaande jaar aan de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie voorschrift 1) een korte toelichting te worden toegezonden. Hieruit dient de representativiteit van de aan voorliggend besluit verbonden zoneringskaart i.r.t. voorgenoemde aspecten voldoende te blijken of dat dat deze op onderdelen wijzigingen behoeft.
    d. de beroepsvisserij niet is toegestaan binnen een afstand van 25 meter van de buitenteen van de vooroeververdediging indien een vooroeververdediging aanwezig is;
    e. indien geen vooroeververdediging aanwezig is, als begrenzing de bijzondere betonning (welke op een dieptelijn van -1,75m NAP is gelegd voor markering ten behoeve van recreatievaart) dient te worden gehanteerd. Daar waar geen betonning is geplaatst of vanwege winter is verwijderd, dan geldt eveneens de dieptelijn van NAP -1,75m op de meest actuele hydrografische waterkaart van het Krammer-Volkerak als grens;
    f. bij de uitstroomopeningen van de vooroeververdediging (aangeduid met zwarte pijltjes op de kaart in bijlage 2) er niet wordt gevist binnen een straal van 50 m;
    g. naast de dit besluit opgenomen voorwaarden en op de kaart in bijlage 2 aangegeven gebieden (zie legenda kaart) waar en wanneer visserij niet is toegestaan, in de rest van het Krammer-Volkerak jaarrond beroepsmatig gevist mag worden vanaf visboten.

[3] Met belangrijke rustgebieden wordt bedoeld: gebieden waar zich gedurende de najaars- en winterperiode grote(re) concentraties kwalificerende niet-broedvogelsoorten bevinden (vanaf 50 individuen of meer).

Beroepsvisserij met fuiken

11. Er mogen maximaal 10 hokfuiken per ha worden geplaatst.

Monitoring en rapportage

12. De gegevens van de visvangsten (vangstdagen, locaties, aantallen en gewicht) worden bijgehouden in een logboek en dienen op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar te worden verstrekt.
13. De bijvangst van vogels dient geregistreerd te worden en dient jaarlijks gemeld te worden. Deze melding dient informatie te bevatten over: het aantal, de vogelsoorten en de data wanneer deze vogels in de netten zijn aangetroffen, het type vistuig, de exacte locatie en de diepte van het vistuig waarin het vogelslachtoffer is aangetroffen.
14. De melding van eventuele bijvangsten van vogels zoals bedoeld in voorschrift 13 dient jaarlijks binnen 15 dagen na het verstrijken van dat jaar (vóór 15 januari) te worden verzonden aan de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1).

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Indien een wijziging van omstandigheden leidt tot wijziging van onderliggend besluit dan zal dat wijzigingsbesluit moeten worden voorbereid conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb. Inspraak van belanghebbenden is via deze voorbereidingsprocedure geborgd.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 30 juli 2020 hebben wij een aanvraag ontvangen van de Vereniging van Beroepsvissers op het Volkerak-Zoommeer om een vergunning ex artikel 2.7, tweede lid, Wet natuurbescherming voor het uitoefenen van beroepsvisserij in het Natura 2000-gebied ‘Krammer-Volkerak’ in de volgende gemeenten: Tholen, Moerdijk, Steenbergen, Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland. De aanvraag ziet op het beroepsmatig vissen op snoekbaars, brasem, aal, wolhandkrab, harder en bot. De activiteiten zijn goeddeels een voortzetting van bestaande activiteiten waarvoor eerder op grond van de Wnb (en toenmalige Natuurbeschermingswet 1998) vergunningen zijn verleend d.d. 21 september 2007 (kenmerk: PZH-2007-727010), 23 mei 2011 (kenmerk: PZH-2011-291744359) en 6 juli 2017 (kenmerk: ODH-2017-00048746).

De visserij-activiteiten zijn als volgt (tabel 1):

Periode	Activiteit	Aard en omvang	Locatie(s)
1 oktober - 31 maart	Zegenvisserij	Gemiddeld wordt door 2 vissers 2x per week gedurende 8 uur / dag gevist	Het gehele bevisbare en toegestane gebied Krammer-Volkerak: buiten de vooroeververdedigingen en gesloten gebieden. Het gaat om de diepere delen van het open water van het Krammer-Volkerak (winterconcentraties van brasem)
1 april t/m 31 augustus + december-april	Fuikenvisserij[4] (schietfuiken)	Fuikenvisserij wordt door alle 5 vissers beoefend, hoewel slechts 3 van de 5 actief zijn op het Krammer-Volkerak (de overige 2 zijn actief op het Zoommeer). De fuiken worden ca. 1-2 x per week geleegd. In december-april worden minder fuiken weggezet.	Het gehele bevisbare en toegestane gebied Krammer-Volkerak, buiten de vooroeververdedigingen en gesloten gebieden.
april-juni	Hardervisserij met speciale hardernetten	Gemiddeld wordt door 2 vissers ca. 1x per week gevist gedurende 8 uur/dag. 2 vissers beoefenen deze visserij. Hardernetten lijken op de zegennetten, maar hebben grovere mazen. Er wordt gevist met een maaswijdte van 110 mm gestrekte maas. Daarmee vissen de vissers op het Krammer-Volkerak met iets grotere mazen dan gebruikelijk is voor de het vissen op harder op de Oosterschelde, waar de gestrekte maaswijdte veelal 100 mm is.	Alleen in westelijk deel Krammer-Volkerak met name bij de Krammersluizen.
september-november	Wolhandkrabvisserij met fuiken[2]	In de gesloten tijd voor paling (september-november) gebeurt dit op basis van een speciale ontheffing die de vissers verplicht om, onder andere, een ontsnappingsnetwerk / pijpen in de fuiken aan te brengen voor de aal. De fuiken worden ca. 1 x per week geleegd.	In het gehele bevisbare en toegestane gebied Krammer-Volkerak, buiten de vooroeververdediging en gesloten gebieden.

Het aantal fuiken is niet gelimiteerd. Wel worden de vangstinspanningen en uitvoering gereguleerd via de in de Europese Aalverordening gestelde richtlijnen, welke zijn vastgelegd in het Nederlandse Aalbeheerplan (2011), de bepalingen die volgen uit de toestemming op grond van de Visserijwet (Minister van Economische Zaken) en het Visplan dat periodiek wordt opgesteld door Sportvisserij ZWN en de Visstand Beheer Commissie Volkerak-Zoommeer (VBC) waarin ook de Vereniging van Beroepsvissers op het Volkerak-Zoommeer participeert.

In 2011 is door de staat een verbod ingesteld voor de visserij op aal en wolhandkrab in het Krammer-Volkerak in verband met de aanwezigheid van PCB's en dioxines in de onderwaterbodem. Onderzoek van RIKILT/IMARES heeft laten zien dat in delen van het Krammer-Volkerak de wolhandkrab en aal inmiddels wel aan de norm voldoet. Op grond hiervan, mag op dit moment in het westelijk deel van het Krammer-Volkerak wel op aal en wolhandkrab worden gevist. In de (hernieuwde) vergunningaanvraag zijn echter met het oog op mogelijke wijzigingen in het toegestane vangstgebied, de activiteiten voor het gehele Krammer-Volkerak aangevraagd en beoordeeld.
Het vissen wordt in ruimtelijke en temporele zin verder uitgevoerd op basis van een zoneringskaart welke wordt gebruikt door zowel de beroepsvisserij als de sportvisserij in het Krammer-Volkerak en welke via de diverse Natuurbeschermingswet / Wet natuurbeschermingsvergunningen ook steeds als zodanig is vastgelegd. Deze zonering is variabel in de tijd en bepaalde gebieden zijn geheel gesloten voor visserij. Ten opzichte van voorgaande vergunningen is de zonering van de visserij in tijd en ruimte met voorliggende aanvraag en besluit aangepast (meer beperkt) om effecten op broedvogels te voorkomen (Bijlage 2).

[4] Voor deze visserij gelden vanuit andere kaders / richtlijnen beperkingen met betrekking tot de bevisbare locaties die in de loop van de vergunningstijd kunnen wijzigen.

De wijzigingen ten opzichte van voorgaande jaren zijn als volgt:

- In het oostelijk deel van de Krammerse Slikken ter hoogte van ‘de bak’ een door damwanden omringd stuk van 350m oever waar o.a. sprake is van een broedkolonie meeuwen maar ook sprake is van broed van broed van kluut en visdief (Lilipaly et al. 2020) wordt i.t.t. de oude zoneringskaart een gedeelte waar voorheen in beginsel jaarrond kon worden gevist, thans vrijgehouden van activiteiten in het broedseizoen. Visserij vindt alleen plaats vanaf 15 juli tot 15 maart.
- Ter hoogte van het zeearend[5]-nest (Slikken van de Heen-west) wordt een gedeelte dat in de vorige zonering is aangegeven als ‘jaarrond’ bevissing thans alleen in het najaar bevist van augustus tot en met november.
- Bij enkele eilanden ter hoogte van de Plaat van de Vliet bezuiden de Krammersluizen, is een beperking aangebracht van jaarrond-visserij naar een zone waarin alleen in de periode 15 augustus tot en met 15 april mag worden gevist, een zone van 15 augustus tot 1 maart en een zone van 1 augustus tot en met 1 maart. Dit is het gevolg van een broedkolonie van o.a. visdief.

Deze door de aanvrager voorgestelde wijzigingen ten opzichte van voorgaande jaren achten wij noodzakelijk en zorgvuldig ten einde significante effecten op kwalificerende vogelsoorten te voorkomen.

Andere randvoorwaarden blijven onverhoopt van kracht:

- Een strook van 25 meter uit de vooroeververdediging blijft gevrijwaard van visserijactiviteiten;
- Bij de uitstroomopeningen in de vooroeververdediging wordt niet gevist binnen een straal van 50m.
- In de delen waar beroepsvisserij niet is toegestaan en waar geen vooroeververdediging aanwezig is, dient als begrenzing de bijzondere betonning (welke op een dieptelijn van -1,75m NAP is gelegd voor markering ten behoeve van recreatievaart) te worden gehanteerd.
- Daar waar geen betonning is geplaatst of vanwege winter is verwijderd, dan geldt eveneens de dieptelijn van NAP -1,75m op de meest actuele hydrografische waterkaart van het Krammer-Volkerak als grens.

Het vissen wordt tenslotte uitgevoerd met kleine kotters van circa 3 x 15 meter en een 100 pk benzinemotor. Ieder schip heeft maximaal 1 aluminium bijbootje van 2,5 x 7 meter met een 50 pk 4-tact buitenboord benzinemotor. De visactiviteiten worden door iedere visser met 1 schip uitgevoerd (sommige vissers hebben meerdere schepen op hun naam staan, omdat ze ook in andere gebieden vissen). Op de vislocaties wordt voor de fuikenvisserij direct van de kotter gewerkt, bij de zegen- en hardervisserij wordt tevens gebruik gemaakt van de aluminium bijboot. Tijdens de werkzaamheden op de vislocatie zelf draait de motor van de kotter niet.

Bij de aanvraag zijn de volgende documenten gevoegd:

- Passende beoordeling behorend bij de aanvraag van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming voor visserij op het Krammer-Volkerak in de periode januari 2021- december 2024, Navis Advies B.V., juli 2020;

In aanvulling op de bij de aanvraag geleverde Aerius-berekening, hebben wij de verstrekte input met de nieuwe release van Aerius van 15 oktober 2020 opnieuw doorgerekend. Deze gaf geen andere uitkomsten. Deze nieuwe berekening is toegevoegd als bijlage 1 van voorliggend besluit.

[5] NB: de zeearend is geen aangewezen kwalificerende vogelsoort voor het Krammer-Volkerak.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

Op grond van artikel 1.3 eerste lid Wnb, respectievelijk artikel 1.3 3e en 4e lid, zijn Gedeputeerde Staten van de provincie waar het project wordt uitgevoerd dan wel waar deze in hoofdzaak wordt uitgevoerd, het bevoegd gezag ten aanzien van de beoordeling van een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 2.7, 2e lid Wnb. Het Natura 2000-gebied 'Krammer-Volkerak' is gelegen in de provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant en Zeeland. Ook vinden de beroepsmatige visserijactiviteiten deels in deze provincies plaats. Overeenkomstig bovengenoemde artikelen in de Wnb heeft overeenstemming plaatsgevonden met GS van Zeeland en GS van Noord-Brabant.

GS van Noord-Brabant en GS van Zeeland hebben instemming verleend met voorliggend besluit.

Toetsingskader en grondslag beschikking

Wettelijk kader

De vergunningaanvraag is getoetst aan:

- de artikelen 2.7 t/m 2.9 van de Wnb;
- hoofdstuk 2, titel 2.1 en 2.2 van het Besluit natuurbescherming;
- hoofdstuk 2, titel 2.1 en 2.2 van de Regeling natuurbescherming;
- Ontwerpaanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied 'Krammer-Volkerak' en zoals te vinden in de gebiedendatabase[6].
- Ontwerp-wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden, kenmerk: DN&B/2018-000

Op grond van artikel 2.7, tweede lid van de Wnb is het verboden om zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied.

Op grond van artikel 2.8, derde lid van de Wnb, wordt een vergunning slechts verleend indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

Beheerplan

Voor het in ontwerp aangewezen Natura 2000-gebied 'Krammer-Volkerak' is op dit moment nog geen beheerplan als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid Wnb vastgesteld. Het beheerplan vormt daarmee op dit moment geen toetsingskader voor voorliggende aanvraag.

Beoordeling

Effecten

De beoordeling van deze aanvraag heeft betrekking op mogelijke effecten op bijvangst van vogels in fuiken en aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van kwalificerende vogels in de zin van verstoring van (broed-)vogels en het onttrekken van vis dan wel effecten op het visbestand in relatie tot visconsumerende watervogels.

[6] https://www.natura2000.nl/gebieden

Betredingseffecten op habitattypen zijn op voorhand uitgesloten daar de beroepsvisserij-activiteiten plaatsvinden op het open water en niet op de oever of op droogvallende gedeelten waar de kwalificerende habitattypen zich bevinden. Uit de berekening van de stikstofdepositie ten gevolge van de visserijactiviteiten (zie Bijlage 1) volgt dat er geen Natura 2000-gebieden zijn waarbij de projectbijdrage aan stikstofdepositie hoger uitvalt dan 0.00 mol/ha/jr. Effecten van stikstofdepositie zijn daarmee uitgesloten.

Hetzelfde geldt, voor de Noordse woelmuis (*Alexandromys oeconomus arenicola*). Deze soort bevindt zich / kan zich bevinden achter de voeroevers aan de landzijde waar niet mag worden gevist. Ten aanzien van de kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*)[7] geldt dat het biotoop van deze soort voornamelijk betrekking heeft op langzaam stromende ondiepe wateren met een rijke plantenbegroeiing en een zandige of met dunne sliblaag bedekte bodem zoals deze achter de vooroeververdediging kan worden gevonden. Daar wordt niet gevist. Bovendien is de kans op bijvangsten van deze soort door de gehanteerde maaswijdtes zeer klein. De kleinste minimummaat voor de mazen voor de doelsoorten (brasem en harder) is op grond van de Visserijwet 15cm. Deze gebruikte maaswijdte is erop gericht om kleine exemplaren niet te vangen, waarmee ook de slanke 8-10 cm lange modderkruiper vrij door de mazen van de fuiken en zegen moet kunnen ontsnappen. Indien onverhoopt toch een kleine modderkruiper zou worden bijgevangen, zal deze levend overboord worden gezet op een zodanige wijze dat maximale overleving wordt gegarandeerd (voorschrift 4). Significante effecten op deze soort zijn daarom uitgesloten.

Vogels
Het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak is aangewezen voor 8 broedvogelsoorten en 25 niet-broedvogelsoorten. Voor een aantal soorten geldt hierbij een instandhoudingsdoel voor het Natura 2000-gebied en voor de andere soorten is het instandhoudingsdoel bepaald op het niveau van de Zuid-Hollandse en Zeeuwse delta.

Voor een aantal kwalificerende vogelsoorten, zijn effecten op voorhand uit te sluiten omdat deze soorten niet in de nabijheid van de visserijactiviteiten broeden, foerageren en/of rusten. Het gaat dan om de volgende soorten: bontbekplevier, bruine kiekendief, strandplevier, slechtvalk, grauwe gans, brandgans, grutto en tureluur. Het zijn veelal soorten die zich ophouden op ruime afstand van de vooroevers en in de omringende agrarische gebieden binnendijks. Omdat de visserij ruimtelijk beperkt is tot 25m vanaf de vooroeververdediging en 50m van de uitstroomopeningen, zijn significant negatieve effecten op deze soorten op voorhand uit te sluiten. Deze soorten zullen daarom niet nader worden toegelicht in voorliggend besluit.

Voor de resterende soorten dient onderscheidt te worden gemaakt in een mogelijke overlap met de visserijactiviteiten in temporele zin (broed- versus niet-broedvogels) en in ruimtelijke zin waarbij het gebied verschillende functies kan vervullen: foerageren, broeden en rusten.

<u>Effecten op broedvogels</u>
In de passende beoordeling is inzichtelijk gemaakt waar de belangrijkste rust- foerageer en broedgebieden in het Krammer-Volkerak zijn gelegen ten opzichte van de visserijactiviteiten in relatie tot bekende verstoringsafstanden uit de literatuur (m.n. Krijgsveld et.al.,2008 en Livezey et al, 2016). Daarnaast is in mei 2020 het gebied nader onderzocht op geschikt broedbiotoop (Buijs, 2020). Tijdens het terreinbezoek is 1 locatie- bij het zogenaamde ‘Slaak’ (bij de Plaat van de Vliet)- geschikt bevonden als broedgebied voor visdief. Het betreft een recent aangelegd eilandje dat onderdeel was van de compensatie voor ruimteverlies van Windpark Krammer. Op de Krammerse Slikken is daarnaast tijdens het veldbezoek een visdiefkolonie vastgesteld. Op het Slaakeiland was sprake van broedende lepelaars.

[7] toegevoegd aan het ontwerp aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak in 2018

Op grond van de bevindingen in mei en de analyse van de bekende broedgebieden in relatie tot de visserijactiviteiten is de zoneringskaart aangepast (zie voorgaand). Deze aangepaste zonering achten wij voldoende om significante effecten te voorkomen. Middels bijlage 2 van voorliggend besluit is de nieuwe zoneringskaart vastgesteld en geborgd.

Omdat het gebied echter aan veranderingen onderhevig is, onder andere ten gevolge van beheer en natuurlijke factoren is sprake van een dynamisch gebied waarbij de aanwezigheid van geschikte broedlocaties van kale grondbroeders in tijd kan verschillen. De praktijk wijst uit, dat als er nieuwe broedlocaties beschikbaar komen, dat deze dan ook in de regel snel gevonden worden daar er een tekort is aan geschikte broedlocaties in het gebied. Wij achten het daarom niet onredelijk om jaarlijks de visserijactiviteiten te evalueren zodat waar nodig, de zoneringskaart (op onderdelen) wordt aangepast aan de actualiteit van dat moment. Middels het gestelde in voorschrift 10c hebben wij dit geborgd.

Effecten op niet-broedvogels

Voor niet-broedvogels is het Natura 2000-gebied 'Krammer-Volkerak' aangewezen als dagrust- en slaapplaats enerzijds en als foerageergebied anderzijds. Wat betreft de rust- (rui-) en slaapplaatsfunctie geldt dat deze hoofdzakelijk is gesitueerd in de luwtezones achter de vooroevers waar de visserijactiviteiten niet worden uitgevoerd. Middels de zoneringskaart (Bijlage 2) en de afstandsnormen ten aanzien van de vooroeververdediging en de uitstroomopeningen is de rust in deze gebieden verzekerd.

Een belangrijke slaapplaats ligt bijvoorbeeld bij de Nieuwkooper eilanden (Archipel). Rustplaatsen (afhankelijk van windcondities) in het gebied zijn naast voorgenoemde plekken achter de vooroevers, gelegen in de zone tussen de Grevelingendam en de Zuiderlandse Zeedijk (Noorderkrammer) ten westen van de Nieuwkooper eilanden en in de luwte tussen de Hellegatsplaten en de Spuisluis. Conform de viskaart wordt hier uitsluitend gevist in de zomerperiode (tevens recreatieseizoen) van april-juli. Daarmee is er een kleine overlap met de volgende niet-broedvogelsoorten in het gebied waarvoor de Noorderkrammer en de Spuisluis als rustplaats kunnen fungeren voor relatief hoge aantallen vogels (juli)[8]: fuut (rui), brandgans, krakeend, wilde eend, tafeleend en kuifeend. Voor al deze soorten met uitzondering van de brandgans die op 3 momenten in het jaar zijn hoogste aantallen bereikt (na juli ook in maart-april) geldt dat de piekaantallen later worden bereikt in of na augustus (fuut, krakeend, wilde eend, tafeleend en kuifeend). Voor alle bovengenoemde soorten geldt verder dat de aantalsontwikkeling trend positief is of al jaren stabiel (wilde eend). De visserij is verder alleen toegestaan bij daglicht (vs. 5). Voor eenden en ganzen geldt dat de slaapplaatsen normaliter pas ruim na zonondergang worden betrokken en ruim voor zonsopgang alweer worden verlaten (Platteeuw et al. 2004). Daarbij komt, dat de frequentie waarmee het gebied wordt bezocht door de vissers relatief laag is.

Significant verstorende effecten van beroepsmatige visserij op de slaap-, rust- en ruifunctie van het gebied voor niet-broedvogels zijn daarom uitgesloten.

Ten aanzien van de foerageerfunctie dient onderscheidt te worden gemaakt tussen visconsumerende soorten en soorten die afhankelijk zijn van benthos, waterplanten of gras. In tegenstelling tot broed-, slaap- en rustgebieden is verder van belang dat vogels ten aanzien van het foerageren minder kwetsbaar zijn omdat zij makkelijker kunnen uitwijken totdat de verstoringsbron is beëindigt. Op open water blijken foeragerende vogels als de visdief nauwelijks gevoelig voor recreatievaart of visserijactiviteit.

[8] Aantallen en trendgegevens afkomstig van SOVON, 2017

Voedselbeschikbaarheid
De beroepsvisserij onttrekt biomassa aan het ecosysteem. Dit deel van de biomassa is daarmee niet meer beschikbaar als voedsel voor overige fauna. Voor de beroepsvisserij op Krammer-Volkerak zijn de bestanden brasem, harder en bot van belang. Ook snoekbaars wordt aangeland. Jonge brasem, bot en snoekbaars vormen belangrijke voedselbronnen voor visetende vogels, zoals aalscholvers, futen en visdieven. Ten aanzien van het onttrekken van vis wordt het volgende opgemerkt:

- In het Visplan voor het Krammer-Volkerak (en Zoommeer) worden afspraken opgenomen over de maximaal te onttrekken hoeveelheden vis, handhaving, controle en sanctionering. De visactiviteiten zijn en worden in dit kader telkens afgestemd met Sportvisserij ZWN en de Visstand Beheer Commissie Volkerak-Zoommeer (VBC). Het nieuwe visplan en de daaraan ten grondslag liggende jaarevaluaties is een constructief samenwerkingsverband tussen twee verschillende visbranches. Op basis van jaarlijkse bestandsschattingen die in opdracht van Rijkswaterstaat wordt uitgevoerd in combinatie met de registratie van vangsten, wordt jaarlijks bepaald wat een duurzame oogstbare productie is. Door de jaarlijkse evaluaties waardoor tussentijds kan worden bijgestuurd en de gemaakte afspraken over de wijze waarop de visserij wordt uitgevoerd wordt aldus een duurzame visserij beoefend. Er wordt daarmee verzekerd dat er voldoende volwassen (zgn. ‘maatse’) vis beschikbaar blijft, waarmee ook de aanwas van jonge vis niet in gevaar komt. Hiermee is er de garantie dat er voldoende vis is voor vissers en vogels. De effecten van deze maatregel zijn reeds in een lange reeks van jaren, in samenspraak met Sportvisserij ZWN gemonitord en effectief gebleken.
- Het voedsel van de kwalificerende vis consumerende soorten zwartkopmeeuw, kleine mantelmeeuw, visdief, visarend, dwergstern, aalscholver, fuut en middelste zaagbek bestaat (m.u.v. aalscholver) voornamelijk uit insecten en kleine vis (7-10 cm). De grootte van de door vogels gevangen (en dus niet door de beroepsvisserij geëxploiteerde) snoekbaarzen varieert bijvoorbeeld tussen de 3 en 36 cm: 3-20 cm voor futen, 8-15 cm voor grote zaagbekken, voor reuzestern 5-21 cm, voor het visdiefje 5-15 cm en voor aalscholvers 10-36 cm. Deze lengteklassen worden door sportvissers en beroepsvissers niet geëxploiteerd. De beroepsvissers gebruiken netten en fuiken met dusdanige grote mazen, dat vrijwel alleen 'maatse' vis wordt gevangen. Snoekbaars[9] is conform de Visserijwet maats vanaf 42 cm en bot is maats vanaf 20 cm. Voor brasem geldt geen minimummaat, maar er wordt niet kleiner dan 1,5 kilo aangevoerd (kleinere brasems zijn niet marktwaardig). Dit betekent dat brasem <35 cm over het algemeen niet wordt aangevoerd. Niet-maatse (te kleine) vis is in het geheel niet marktwaardig en wordt levend teruggezet.
- Voor snoekbaars is in het Visplan afgesproken om de minimummaat van 42 cm zoals deze volgt uit de Visserijwet op te hogen naar 50 cm en een maximummaat van 70 cm. Nu snoekbaarzen pas vanaf 3-4 jaar (lengte gemiddeld 35-45 cm) bijdragen aan de reproductie, draagt het verhogen van de minimummaat van snoekbaars welke uit het gebied onttrokken mag worden o.i. positief bij aan de voedselbeschikbaarheid voor watervogels die deels (kunnen) foerageren op kleine snoekbaars, wat maakt dat deze maat is overgenomen in voorliggend besluit (vs. 4.).
- Visconsumerende vogelsoorten van het Krammer-Volkerak jagen ook op niet-geëxploiteerde soorten zoals pos, stekelbaars, baars, spiering, jonge haring, kleine brasem en blankvoorn.
- De aanwezigheid van vis als voedsel in het Krammer-Volkerak lijkt voor geen enkele soort limiterend te zijn. De knelpunten voor veel doelsoorten zijn een tekort aan voldoende geschikte broedgebieden (kale of schaars begroeide gronden met voldoende rust/weinig verstoring) of andere oorzaken buiten de Natura 2000-gebieden in de Delta. Daar komt bij dat vogels ook buiten het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak foerageren zoals in de Grevelingen, Voordelta of de Haringvliet.
- Het onttrekken van brasems aan het systeem kan leiden tot verbetering van de waterkwaliteit. Dit kan, mede via verbeterde ontwikkeling van ondergedoken waterplanten, leiden tot een verbeterde visstand en daarmee de voedselbeschikbaarheid.

[9] De beroepsvisserij vist niet gericht op snoekbaars, maar kan bijvangst in fuik en zegen wel aanvoeren in de periode 1 oktober-15 februari.

Gezien het voorgaande, zijn significante effecten op visconsumenten c.q. de voedselbeschikbaarheid en kwaliteit van leefgebied van deze soorten, uitgesloten.

Bijvangsten
Vogelsoorten foeragerend op gras- en/of waterplanten, plankton en/of schelpdieren zijn minder kwetsbaar om verstrikt te raken in netten dan visconsumenten. Voor het overgrote deel van de soorten watervogels met een instandhoudingsdoelstelling in het gebied, vormt gras het hoofdbestanddeel van het menu (ganzen, smient). Andere soorten zoals de meerkoet hebben een gevarieerder menu van waterplanten, benthos en/of gras en kunnen daarom overschakelen op andere voedselbronnen. Voor de herbivore en benthivore soorten geldt dat de waterplanten en/of mosselen bereikbaar moeten zijn. Dit bepaalt dan ook het ruimtelijk voorkomen van de vogelsoorten in het gebied. Duikdiepten waarop de vogels nog energetisch voordeel kunnen halen verschilt per soort (Noordhuis et al. 2000). Voor de soorten van het Krammer-Volkerak is dat minder dan 1 meter wat maakt dat alleen de ondiepten achter de vooroevers waar niet wordt gevist kunnen fungeren als foerageergebied voor deze soorten. Achter de vooroevers is verder ook sprake van luwe omstandigheden die de ontwikkeling van waterplanten en mossels stimuleert. Deze omstandigheden ontbreken goeddeels buiten de vooroeververdediging in de doorgaande watergang. Uit de vogeltellingen in het gebied blijkt ook dat het vooral de ondiepten zijn waar de vogels zich concentreren. De fuiken worden bovendien geplaatst op een diepte van 2-5 meter en de zegen- en hardervisserij vindt in dieper water plaats.

Van belang is verder het gedrag dat de soorten vertonen. Soorten die hun prooi actief onder water achtervolgen (bepaalde soorten visconsumenten) lopen een verhoogd risico maar voor soorten die foerageren op statische waterplanten, schelpdieren of kleine ongewervelden of bodemfauna is dat niet het geval.

Alleen voor de volgende soorten geldt een mogelijk verhoogd risico op bijvangst doordat ze hun prooi onder water actief achtervolgen: fuut, aalscholver, middelste zaagbek en meerkoet.

Voor deze soorten geldt het volgende:

- De bijvangst van watervogels in fuiken is (i.t.t. bijvoorbeeld staande netten) verwaarloosbaar, zo blijkt uit de literatuur en de vangstregistraties welke in het gebied worden bijgehouden. Het betreft enkelen per jaar, voornamelijk aalscholvers (Van Eerden, 1999). Voor het laatst zijn in 2011 bijgevangen vogels aangetroffen in de fuiken op het Zoommeer. Het ging toen om 2 jonge aalscholvers en 2 duikeenden (niet nader gedetermineerd). Tussen 2012 en 2016 zijn geen vogels aangetroffen.
- De trendontwikkelingen in aantallen zijn voor deze soorten zijn positief

Significante effecten op instandhoudingsdoelen ten gevolge van een incidentele bijvangst zijn daarom uitgesloten.

In aanvulling op bovenvermelde effectanalyse gelden tevens de onderstaande feiten die maken dat de effecten van de beroepsvisserij in de praktijk naar verwachting kleiner kunnen zijn dan blijkt uit de effectbeoordeling:

- De visserijvormen die op het Krammer-Volkerak worden uitgevoerd, hebben er baat bij zo min mogelijk verstorend te zijn, ten einde de visvangst te vergroten. Het visserijvaartuig vaart langzaam en legt een voorspelbaar traject af. Bij de zegen- en hardervisserij is het zaak om het net zodanig uit te varen dat de vis niet verstoord raakt en zich niet verschuilt. Het lichten en weer terugplaatsen van fuiken gebeurt eveneens zorgvuldig en met weinig beroering, zodat de vangbaarheid van de fuik geoptimaliseerd wordt (m.a.w. zodat de vis in de nabijheid van de fuik niet wordt opgeschrikt).

- De verstoringsintensiteit is relatief laag. Eventuele verstoring is van tijdelijke en plaatselijk aard: er wordt gemiddeld 1-2 dagen/week gevist in voor-jaar-zomer (hardervisserij in april-juni) en 2 dagen/week in de winterperiode (zegenvisserij oktober-maart). De fuiken worden per locatie jaarrond gemiddeld 1x per week geleegd. Indien de te vissen hoeveelheden toenemen, zal er eerder een toename in vistuigen zijn en niet zozeer in visdagen. Ten aanzien van de mogelijke verstoring zal een toename in het aantal vistuigen nauwelijks uitmaken. Extra vistuigen (fuiken) zullen in de buurt van en gecombineerd met andere fuiken worden uitgezet. Er zullen niet/nauwelijks extra vaarbewegingen voor gemaakt worden. Er valt verder niet te verwachten dat voor de duur van de vergunning een dusdanige toename in vangbare hoeveelheden zal worden geconstateerd, dat er significant meer visserijactiviteiten ontplooid kunnen worden.
- De vaartuigen die worden gebruikt zijn relatief klein en varen langzaam vergeleken met het overige drukke scheepverkeer (beroeps- en recreatievaart) in het gebied. Daar waar overlap is met het overige vaarverkeer, is daarom geen sprake van additionele effecten. Bij de Volkeraksluizen passeren bijvoorbeeld jaarlijks ca. 150.000 schepen (beroeps- en recreatievaart) en bij de Krammersluizen gaat het om 50.000-100.000 sluispassages van zowel beroeps- als recreatievaart.
- De vooroeververdeding zelf dan wel de opgaande begroeiing zoals bij de eilanden van de Archipel, maken dat veel broed-, rust- en foerageerbiotopen in de buitendijkse gebieden worden afgeschermd.
- Het gaat goeddeels (m.u.v. de mogelijkheden voor aal- en wolhandkrabvisserij) over het voortzetten van bestaande activiteiten in ruimtelijke zin daar sprake is van een sinds 1989 vastgestelde viskaart en oude visrechten (vishoeveelheden en intensiteit wordt gereguleerd door Visserijwet).

Samenhangende besluiten
Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren zoals toestemming van de waterbeheerder. Het verlenen van deze vergunning welke uitsluitend ziet op de gebiedsbescherming van hoofdstuk 2 van de Wnb (*voorheen: Natuurbeschermingswet 1998*) houdt niet in dat hiermee is voldaan aan andere bepalingen van de Wnb en / of de bepalingen die in andere wetten (zoals de Visserijwet 1963), verordeningen e.d. zijn gesteld dan wel op grond hiervan worden voorgeschreven.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat de gevraagde vergunning voor het uitoefenen van beroepsvisserij in het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak op brasem en snoekbaars met de zegen, het vissen op harder met het hardernet en het vissen op aal, bot, snoekbaars en wolhandkrab met fuiken kan worden toegekend en dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied ‘Krammer-Volkerak’ niet worden aangetast. Een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb kan derhalve worden verleend.